

L'esquerra que abdica de la terra

Lluc Salellas

A finals de la dècada dels noranta, els adolescents que teníem ganes de militar a les comarques gironines en allò que avui se sintetitza amb la “ruptura amb el règim” ho fèiem a través dels incipients casals independentistes, de les assemblees d'estudiants, de la Coordinadora d'Estudiants dels Països Catalans (CEPC), de moviments lligats als corrents “okupes” i antiglobalització del moment, dels col·lectius independentistes comarcals o, directament, a Maulets, el Jovent Independentista Revolucionari.

En aquell context, recordo com **la defensa de la terra era un dels puntals del discurs dels moviments revolucionaris**. I no solament en un sentit independentista, sinó que es lligava a la importància d'entendre el territori com un dels pilars bàsics de la lluita per l'alliberament social i nacional del país. Sense terra no hi ha revolució, per entendre'ns. Amb el formigó no tenim futur, per fer-ho més clar. De ben segur que, influenciats per l'herència pagesa que molts havíem mamat a casa a través dels avis, alguns, i dels pares, d'altres, bona part de l'esquerra revolucionària no metropolitana entenia que no hi podia haver un pas cap a la ruptura sense que hi hagués també un pas endavant en la defensa del territori, dels ecosistemes, la flora i la fauna però també de la pagesia. **Era i és el nostre entorn. Allà on ens hem forjat com a persones, com a col·lectius.**

Campanyes com la de “No a la MAT” o la contrària a la construcció del túnel de Bracons (en l'eix entre Vic i Olot) van ser experiències on aquesta esquerra incipient va ser capaç de teixir aliances tàctiques amb tot tipus de persones i col·lectius superant així marcs predeterminats a tots els nivells. En entorns reduïts, era fàcil haver de sortir dels nostres petits i imprescindibles espais d'autoconsum per mirar l'horitzó i desenvolupar campanyes polítiques de tot tipus amb agents estratègicament fins i tot contradictoris amb les posicions de l'esquerra rupturista formada, especialment, per noves generacions de jovent. Tot això passava al mateix temps que el PP engegava la maquinària del ciment i la bombolla immobiliària amb la complicitat de tots o quasi tots els agents polítics del moment. Val la pena recordar-ho.

En tot cas, aquesta era la realitat també on creixien les primeres “noves” CUP que se sumaven a aquelles candidatures municipalistes que havien aguantat la flama com ara Arbúcies, Ribes, Salt, Manresa o Valls. **Un marc mental i polític representatiu de zones molt diferenciades entre si dels mateixos Països Catalans** i que, com ja era habitual, tenia poc recorregut en els ambients de les grans ciutats i àrees metropolitanes amb alguna excepció com la de València, per exemple. Una línia de treball que combinava molt bé amb tot el que sorgia de l'àmbit metropolità lligat a tots uns altres paràmetres igualment necessaris en el desenvolupament d'un projecte d'esquerra transformadora i emergent. Així, i de la fusió necessària i imprescindible d'aquests dos espais geogràfics de lluites es va anar bastint el discurs de l'esquerra transformadora emergent, especialment al Principat. Es tractava de beure de totes les tradicions i extreure'n i compartir el millor de totes a través d'una proposta municipalista que trencava amb les lògiques establertes amb el règim del 78.

Prioritzar l'àmbit urbà i oblidar el camp

Ha plogut molt des de llavors. **Des del creixement de l'independentisme com una opció molt transversal en la societat catalana fins a la sacsejada del 15-M per tota l'esquerra**. Ambdós processos han portat la mateixa esquerra a treballar per eixamplar el seu suport electoral amb candidatures diverses. Tant aquelles més lligades a l'independentisme i la ruptura com les

associades amb el referèndum i l'antic espai d'ICV-EUiA. Ha sigut en aquesta dinàmica que la lògica poblacional, de les majories i les minories, ens ha passat factura en un eix que hauria de ser vertebrador de l'esquerra revolucionària com és la terra, la seva sobirania i, evidentment, la defensa del medi ambient com un pilar imprescindible de tot canvi profund en la societat. **El discurs, també el cupaire, que abans no pecava per aquí, ha prioritzat la pota de ciutat, on viu la majoria, i ha oblidat, en certa manera, l'àmbit de la minoria, el camp.**

Així, ens plantem a finals de 2015 sense que hàgim estat capaços ni de desenvolupar lluites ni discurs en l'eix del territori des de fa temps. **Els crits d'Independència, Socialisme i Feminisme, tres eixos imprescindibles, no troben l'eco del camp en el seu interior.** No l'hem posat en els primers punts de l'ordre del dia de les nostres assemblees. La metròpoli i les seves artèries "provincials" marquen el ritme i nosaltres hi som immersos. És a dir, no és tan sols que en la campanya de les espanyoles els 'Comuns' i la seva aliança amb Podem, clarament fundada al cor de les ciutats, no hagi situat el debat del territori, el clima, la pagesia i el medi ambient com una política estratègica de primer ordre, sinó que aquells que havíem sabut combinar el discurs ciutat-camp i extreure'n la millor experiència de cadascun d'ells esdevenim cada dia més presoners de les mateixes lògiques. Ho fem sense adonar-nos-en i, mentrestant, aquestes festes podrem anar amb les sandàlies contra la corrupció en un cap d'any primaveral, canari.

Plantejo aquest debat poc abans que s'acabi l'any com a reflexió col·lectiva en clau interna cupaire però també genèrica per a l'esquerra del país. **Qualsevol proposta que tingui per objectiu la transformació d'arrel i la proposta política de la ruptura haurà de tenir, sens dubte, un suport important a les zones rurals del país.** Observeu el que va passar diumenge a l'Estat o els resultats dels mateixos 'Comuns' amb quasi cap victòria en les comarques interiors del Principat. Forts a la ciutat, però poc connectats amb el territori, fent així impossible una victòria electoral a l'Estat o una transmissió clara i propera dels principis estratègics que guien la nostra acció política. **Una situació que sovint és fruit també de cert discurs de superioritat moral que menysté allò que passa fora muralles.**

Així, avui qualsevol proposta d'esquerra de transformació als Països Catalans que vulgui esdevenir majoritària i, per tant, guanyar, s'ha de plantejar urgentment quin relat oferim també a les zones no urbanes i, sobretot, situar l'eix del territori, de l'aigua, de la sobirania energètica, alimentària, la pagesia i el medi ambient com un dels elements imprescindibles i transversals. **Arreu i a tota hora.** I és que no és solament una qüestió d'estratègia política, sinó que és també una qüestió d'urgència política davant el capitalisme ferotge que ha decidit destrossar el planeta i, a nosaltres, assignar-nos el rol d'espai residencial i turístic sense cap altra alternativa econòmica que la precarització del jovent i de la terra.

Sabem que sense Nou Barris no hi ha revolució. També, que sense el Carmel no bategarem ni aconseguirem ser un motor de canvi per a les classes populars catalanes. **Ara, caldrà entendre també que sense les valls del Pirineu o les planes de l'interior i la seva gent tampoc no podem ser motor de canvi, proposta aglutinadora, eina de transformació.** Reconnectem els discursos. Refem la balança. **I no abduquem de la terra perquè més enllà del formigó hi ha vida.** Molta vida.